

Gebyrdifferentiering - affaldsret

Temadag om affaldsgebyrer, den 21. august 2018, Aarhus

Gebyrdifferentiering – den juridiske ramme

- Miljøbeskyttelseslovens § 48
 - Affaldsbekendtgørelsens kapitel 8
 - Lighedsprincippet
 - Praksis fra det kommunale tilsyn og vejledende udtalelser fra Energistyrelsen (tidligere Miljøstyrelsen)
 - NB – konkurrence- og statsstøtteretlige regler kan være relevante også
-

Gebyrdifferentiering - miljøbeskyttelsesloven

- Miljøbeskyttelseslovens § 48 fastsætter et hvile i sig selv-princip for affaldsgebyrerne
- Et af de generelle formål bag hvile i sig selv-princippet i dansk ret er, at sikre mod misbrug af monopolstilling
- Hvile i sig selv-princippet tilsiger at priserne skal være omkostningsbestemte
- Lovbemærkningerne til miljøbeskyttelseslovens § 48 (2009):

”Det er endvidere intentionen, at der dels vil gælde et princip om gennemsnitsgebyrer for f.eks. Ordninger for papir, pap og glas, genbrugsplads og farligt affald og dels være mulighed for kommunalbestyrelserne at differentiere gebyrstørrelsen ved f.eks. Dagrenovation efter containerstørrelse, tæmningsfrekvens og vægt.”

Gebyrdifferentiering - affaldsbekendtgørelsen

- § 55, stk. 3, 2. pkt., og § 56, stk. 2: indsamlingsordninger for dagrenovation for husholdninger/erhverv:

"For indsamlingsordninger i form af henteordninger skal gebyret fastsættes på baggrund af den service, der med ordningen stilles til rådighed for husholdningen, defineret ved enten vægten af det affald, der hentes, beholdervolumen eller tømningfrekvens eller en kombination af disse kriterier, jf. dog stk. 2. Der kan suppleres med yderligere kriterier, der afspejler den enkelte husholdnings belastning af ordningen."

- § 53, stk.2, om særgebyrer:

"Kommunalbestyrelsen kan fastsætte og opkræve særgebyrer for de ekstraomkostninger, som kommunalbestyrelse påføres af den enkelte affaldsproducent, herunder omkostninger som følger af borgeres, grundejeres eller virksomheders ukorrekte sortering eller ekstra omkostninger til afhentning af affald fra borgere, grundejere eller virksomheder."

Gebyrdifferentiering - lighedsprincippet

- Groft sagt: Det lige skal behandles lige
- Lovbemærkningerne til miljøbeskyttelseslovens § 48 (2009):

"Samtidig skal gebyropkrævningen så vidt muligt forebygge, at der sker krydssubsidiering, både mellem de forskellige ordninger og mellem forskellige brugergrupper (lighedsprincippet). Det vil sige, at der ikke må optjenes overskud på en af de kommunale ordninger, som benyttes til at finansiere underskud på en anden ordning, og at en brugergruppe ikke systematisk må betale omkostningerne for en anden brugergruppe."

- Indebærer reelt krav om prisdifferentiering mellem ordninger og brugergrupper
-

Gebyrdifferentiering – lidt praksis

- Tilsynsrådets afgørelse af 30. oktober 1998
 - Måtte et affaldsforbrændingsanlæg opkræve forskellige takster for henholdsvis dagrenovation og erhvervsaffald? Differentieringen var fra anlæggets side begrundet i bl.a. forskelle i affaldets brændværdi, miljøpåvirkningen fra affaldet, forsortering/modtagekontrol mv.
 - Miljøstyrelsen udtalte til Tilsynsrådet: *”Det er således Miljøstyrelsens opfattelse, at gebyrdifferentiering som udgangspunkt alene bør finde sted såfremt den afspejler en reel ekstraomkostning forbundet med håndteringen af det pågældende affald.”*
 - Tilsynsrådet fandt at: *”Ifølge redegørelsen har de synspunkter, der begrunder differentieringen, alle betydning for den nettobelastning forskellige typer af kunder påfører ordningen. Som tidligere nævnt er en gebyrdifferentiering ud fra sådanne synspunkter lovlig og Tilsynsrådet har på det foreliggende grundlag ikke anledning til at antage, at den gebyrfastsættelse, der er gennemført ikke lever op til de krav, der må stilles.”*
-

Gebyrdifferentiering – lidt praksis

- Uniscrap I-dommen
- Måtte et kommunalt ejet modtageanlæg opkræve en pris, der oversteg hvile i sig selv-prisen fra en affaldsproducent, som ikke var medejer af anlægget? Flertallet i Højesteret udtalte:

Vi finder det bedst stemmende med den nævnte ændring af miljøbeskyttelsesloven og de principper, der ligger til grund for den, at betaling for de foreliggende bortskaffelser, som er baseret på aftaler mellem Kolding Kommune på den ene side og Odense Renovationsselskab A/S og Reno Djurs I/Spå den anden side, skal fastsættes på samme måde som for anden bortskaffelse. Der må derfor som udgangspunkt ikke kræves en betaling, der overstiger modtageanlæggets takster for denne type bortskaffelse. Gebyret for modtageanlæggets egne faste brugere kan imidlertid være fastsat under hensyn til en egenfinansiering, som de faste brugere ved betaling af affaldsgebyrer gennem årene har ydet til etablering af modtageanlægget. Det vil i sådanne tilfælde ikke være i strid med reglerne for fastsættelse af betaling, at der udover de sædvanlige gebyrer afkræves leverandører, som ikke tilhører modtageanlæggets faste brugere, et tillæg, som modsvarer en passende forrentning af modtageanlæggets egenkapital.

Gebyrdifferentiering - sammenfatning

- Der er adgang efter både miljøbeskyttelsesloven og affaldsbekendtgørelsen til at foretage differentiering
 - I visse tilfælde er der lagt op til, hvilke kriterier der skal anvendes for en prisdifferentiering, men der synes også skabt mulighed for anvendelse af andre kriterier.
 - Afgørende synes at være, at gebyret afspejler hvorledes borgeren/virksomheden belaster den enkelte ordning
 - Formentlig krav om, at differentiering skal være begrundet i dokumenterbare forskelle i omkostningsniveauet mellem håndteringen af affald fra forskellige producenter/forskellige affaldsfraktioner
-

Kontakt



Nicolai Als

Senioradvokat · København

Offentlig Virksomhed

T +45 72 27 34 29

M +45 25 26 34 29

E nal@bechbruun.com

København
Danmark

Aarhus
Danmark

Shanghai
Kina

T +45 72 27 00 00
www.bechbruun.com